

Sygnatura akt I ACa 578/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szczecin, dnia 6 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Leon Miroszewski (sprawozdawca)

Sędziowie: SSA Artur Kowalewski

SSA Agnieszka Sołtyka

Protokolant: St. sekr. sąd. Magdalena Goltsche

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2020 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Fundacji (...) w P.

przeciwko M. P. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie I Wydział Cywilny

z dnia 7 czerwca 2019 r. sygn. akt I C 597/17.

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1) **w punkcie II. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.669,00 (cztery tysiące sześćset sześćdziesiąt dziewięć) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 kwietnia 2017 roku oraz oddala powództwo w pozostałej części;**

2) **w punkcie III. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.747,15 (trzydzieści tysięcy siedemset czterdzieści siedem 15/100) złotych tytułem kosztów procesu;**

II. oddala apelację powódki w pozostałej części;

III. oddala apelację pozwanego;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.418,75 (cztery tysiące czterysta osiemnaście 75/100) złotych tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Artur Kowalewski Leon Miroszewski Agnieszka Sołtyka

Sygn. akt ACa 578/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2019 roku, sygnatura akt I C 597/17, Sąd Okręgowy w punkcie I. zasądził od pozwanego M. P. (1) na rzecz powódki Fundacji (...) w P. kwotę 66.798,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia

14 kwietnia 2017 roku, w punkcie II. oddalił powództwo w pozostałej części; a w punkcie III. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 11 638,73 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji poprzedził ustaleniami faktycznymi z których wynikało, że Fundacja (...) w P. została ustanowiona przez fundatora – Zakłady (...) S.A. w P. aktem notarialnym (rep. A nr (...)) sporządzonym w dniu 25 kwietnia 2013 r. Fundacja została wpisana w dniu 27 maja 2013 r. do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr (...).

W statucie Fundacji określono jej cele i działania.

Działalność statutowa Fundacji miała być prowadzona jako działalność nieodpłatna oraz odpłatna. W związku z tym, że Fundacja nie działa w celu osiągnięcia zysku, środki pozyskane z działalności odpłatnej (w tym gospodarczej) w każdym przypadku przeznaczane miały być wyłącznie na realizację celów statutowych Fundacji.

§ 5 ust. 3 statutu stanowi, że wszelkie środki otrzymane przez Fundację na podstawie każdego z tytułów, Fundacja może przeznaczyć na każdy z celów swojej działalności określonych w § 4 statutu. Natomiast zgodnie z ust. 6 Fundacja prowadzi gospodarkę finansową i księgi rachunkowe na zasadach określonych odrębnymi przepisami. Organami Fundacji są: Zarząd Fundacji, Rada Fundacji i Zgromadzenie Fundatorów. Pracami zarządu kieruje prezes zarządu Fundacji. Członkowie zarządu wykonują swoje obowiązki osobiście. Zarząd kieruje działalnością Fundacji, zarządza jej majątkiem oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Do kompetencji zarządu należą wszelkie sprawy związane z działalnością Fundacji nie zastrzeżone do kompetencji pozostałych organów w tym sprawowanie zarządu majątkiem Fundacji, przygotowywanie preliminarzy wydatków i dochodów oraz wykonywanie ustalonych planów wydatków i dochodów. Wszelkie decyzje zarządu Fundacji zapadają bezwzględną większością głosów w formie uchwał podjętych na posiedzeniu zarządu, chyba że przepis szczególny statutu lub Regulaminu Zarządu Fundacji stanowi inaczej. Przy równowadze głosów decyduje głos prezesa zarządu (§7 ust. 3). Za wykonywanie funkcji członka zarządu fundacji oraz za udział w posiedzeniach członkowie zarządu nie pobierają wynagrodzenia (§ 7 ust. 6).

W grudniu 2016 r. Fundacja zmieniła nazwę na Fundacja (...) w P.

Od początku powstania Fundacji członkiem zarządu Fundacji był M. P. (1), który do 5 lutego 2015 r. był jednocześnie prezesem zarządu Fundacji. Pozwany od 1 października 2015 r. zatrudniony był w (...) S.A. (spółce powiązanej z Grupą (...) S.A.) na stanowisku dyrektora finansowego. Następnie od 5 lutego 2015 r. prezesem zarządu Fundacji został R. K. a pozwany pozostał w zarządzie jako członek dwuosobowego zarządu. Obaj pełnili swoje funkcje do 30 czerwca 2016 r. W Fundacji M. P. (1) zajmował się pozyskiwaniem darczyńców i w tym celu spotykał się z przedstawicielami różnych firm w sprawie pozyskania nowych darczyńców lub podtrzymania dotychczasowej współpracy. Spotkania odbywały się również w restauracjach. Pozwany wydatkował środki Fundacji na zakup sprzętu sportowego, odzieży, butów sportowych, upominków dla osób trzecich (potencjalnych darczyńców), wykupienie licencji aplikacji do śledzenia meczów, wyposażenia do biura Fundacji. Nadto pozwany pokrywał ze środków Fundacji koszty spotkań w restauracjach z potencjalnymi darczyńcami i innymi kontrahentami Fundacji.

Pozwany konsultował z prezesem zarządu R. K. poziom planowanych w danym okresie wydatków. Konkretnych wydatków związanych z bieżącą działalnością członkowie zarządu nie omawiali poza wydatkami na większe kwoty. Pozwany informował również R. K. o swoich spotkaniach z potencjalnymi darczyńcami. R. K. nie zgłaszał żadnych uwag co do zasadności wydatków dokonywanych przez M. P. (1), ich wysokości czy sposobu rozliczania.

W ramach swojej pracy w Fundacji (...) w P. pozwany nie dysponował samochodem. Dysponował natomiast samochodem służbowym w (...) S.A. i Grupie (...) S.A., który wykorzystywał również w załatwianiu spraw Fundacji i wówczas płacił za paliwo kartą Fundacji.

Kwestie związane z prowadzeniem rachunkowości Fundacji(...)w P. uregulowane zostały w wewnętrznym akcie Polityka rachunkowości Fundacji (...) z 2013 r., który zaakceptowany został przez ówczesnego prezesa zarządu Fundacji M. P. (1). Dokument ten regulował m.in.: dowody księgowe, zasady wyceny aktywów i pasywów, zasady ewidencji i rozliczania kosztów oraz system ochrony danych księgowych. W rozdziale II dotyczącym dowodów

księgowych wskazano, że: - podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dalej dowodami źródłowymi, które dzielą się na: a) zewnętrzne obce – otrzymane od kontrahentów; b) zewnętrzne własne – przekazywane w oryginale kontrahentom; c) wewnętrzne – dotyczące operacji wewnątrz jednostki (pkt 1) - podstawą zapisów mogą być również sporządzone przez jednostkę dowody księgowe: a) zbiorcze – służące do dokonania łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych, które muszą być w dowodzie zbiorczym pojedynczo wymienione; b) korygujące poprzednie zapisy; c) zastępcze – wystawione do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego; d) rozliczeniowe – ujmujące już dokonane zapisy według nowych kryteriów klasyfikacyjnych (pkt 2) - w przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych, zezwala się na udokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych, sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji. Nie może to jednak dotyczyć operacji gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług a podlegają odliczeniu (pkt 3) - dowód księgowy powinien zawierać co najmniej: a) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego; b) określenie stron (nazwy adresy) dokonujących operacji gospodarczej; c) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe określoną również w jednostkach naturalnych; d) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą – także datę sporządzenia dowodu; e) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów; f) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania;

- dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne oraz wolne od błędów rachunkowych. Niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych początkowo powierzono podmiotowi uprawnionemu do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, tj. (...) s.c. A. K. (1), A. K. (2) a od czerwca 2015 r. P. P.. Po zawarciu umowy z Fundacją na prowadzenie usług księgowych P. P. otrzymał wersję elektroniczną ksiąg rachunkowych w systemie Rewizor oraz część dokumentów źródłowych z 2015 r. Nie otrzymał natomiast żadnych dokumentów źródłowych z lat 2013 – 2014, pomimo kilkukrotnych próśb o ich przekazanie.

M. P. (1) jako członek zarządu Fundacji dysponował kartą płatniczą do konta Fundacji. W ramach swoich kompetencji dokonywał zakupów przy użyciu karty płatniczej Fundacji, wypłat z konta, transakcji gotówkowych i przelewów.

W okresie od 20 lutego 2015 r. do 7 czerwca 2016 r. dokonał wydatków ze środków Fundacji w łącznej kwocie 75 288,37 zł z czego suma 59 675,02 zł dotyczyła 2015 r., a suma 15 613,35 zł – 2016 r. Dla udokumentowania 94 transakcji z 2015 r. M. P. (1) przedstawił: 37 paragonów i 94 sporządzone przez niego oświadczenia (stanowiące tzw. dokument zastępczy), w których wymieniono przeznaczenie środków, opatrzone datą i podpisem. 18 transakcji z 2016 r. pozwany udokumentował 3 fakturami wystawionymi na kwoty: 3 229 zł, 1440 zł, 3 821 zł. Dwie pierwsze dotyczyły zakupu galanterii skórzaney w firmie (...), trzecia dotyczyła zapłaty za usługę gastronomiczną przy czym zapłata nastąpiła przy użyciu karty nie należącej do Fundacji (...) w P.. Pozostałe wydatki dokonane w 2016 r. nie zostały przez pozwanego udokumentowane w żaden sposób. Prowadzący rachunkowość Fundacji P. P. kilkakrotnie zwracał się do pozwanego osobiście lub za pośrednictwem M. J. (dyrektora ds. finansowych) by uzupełnił dokumenty księgowe dotyczące wydatków w szczególności przedłożył faktury dotyczące tych wydatków. Podczas spotkania z pozwanym na początku 2016 r. P. P. ponownie zwracał się o nadesłanie dokumentów źródłowych dotyczących wydatków dokonanych przez pozwanego. Pozwany wyjaśnił, że posiada jedynie paragony albowiem innych dokumentów nie brał i jednocześnie złożył oświadczenie, że są to wydatki związane z realizacją celów Fundacji.

Na podstawie wyciągów z rachunku bankowego Fundacji i przekazanych przez M. P. (1) dokumentów (paragonów, faktur oświadczeń) P. P. sporządził zestawienie wydatków pozwanego w okresie od 20 lutego 2015 r. do 7 czerwca 2016 r. w którym wskazana została kwota wydatku, data, miejsce poniesienia wydatku, charakterystyka wydatku i sposób jego udokumentowania.

W okresie od dnia 1 września 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r. Fundacja (...) w P. otrzymała darowizny na realizację celów statutowych w łącznej kwocie 10.183.400 zł. Wśród podmiotów udzielających darowizn Fundacji w okresie od 1 września 2013 r. do 30 kwietnia 2016 r. były: (...) spółka. z o.o. w W., (...) S.A. ze Szwajcarii, (...) z Litwy, (...) Serwis spółka z o.o. w S.. Przy zawieraniu umów darowizny Fundacja reprezentowana była przez członków zarządu, w tym M. P. (1). Ponadto Fundacja pozyskiwała środki od fundatora – Grupy (...) S.A. oraz z funduszy unijnych, którymi dysponował Marszałek Województwa. Środki pozyskane przez Fundację przekazywane były w dużej części na potrzeby Klubu (...) S.A. w P., dotacje na rzecz innych podmiotów zajmujących się piłką siatkową (klubów, szkół, stowarzyszeń). Ponadto wpierała finansowo organizację turniejów siatkówki, fundowała nagrody, kupowała odzież i sprzęt sportowy dla zawodników drużyn siatkarskich.

W dniu 5 maja 2016 r. Rada Fundacji, z inicjatywy prezesa Grupy (...) S.A., oddelegowała T. P. i W. J. (odpowiednio Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady) do przeprowadzenia kontroli działalności Fundacji wraz z badaniem jej ksiąg rachunkowych. Zakresem kontroli objęto kwestię wykonywania przez Fundację (...)w P. jej statutowych celów, sprawdzenie poprawności funkcjonowania jej polityki finansowej i wykrycie działań noszących znamiona dokonanych na szkodę Fundacji. Kontrolą objęto działalność Fundacji od momentu powstania, tj. od 27 maja 2013 r. do 5 maja 2016 r. W toku kontroli stwierdzono, że M. P. (1) wydatkował środki finansowe Fundacji bez ich właściwego udokumentowania w szczególności nie przedstawił dowodów zewnętrznych w postaci faktur, stosował dowody księgowe zastępcze dla operacji zakupów opodatkowanych podatkiem od towarów i usług VAT, uzyskiwał od spółki Grupa (...) w P. zwrot środków pieniężnych za rzekomo zakupione ze środków własnych towary lub usługi w zakresie płatności rozliczonych dokumentami PK jako koszty Fundacji. Ponadto kontrolujący stwierdzili, że część wydatków dokonywanych przez M. P. (1) nie można zakwalifikować jako wydatki służące realizacji celów statutowych Fundacji. Wśród nich wskazywali m.in. wydatki na pojedyncze elementy odzieży sportowej, obuwia, części do roweru. Kontrolujący stwierdzili przypadki podwójnego rozliczania tego samego wydatku w Fundacji i spółkach (...) S.A. oraz Grupa (...) S.A., polegające na tym, że faktury dotyczące wydatków, za które pozwany zapłacił kartą płatniczą Fundacji były przedstawiane do rozliczenia w księgowości ww. spółek. Kontrolujący zwracali się do pozwanego o uzupełnienie dokumentów dotyczących zakwestionowanych wydatków, lecz pozwany oświadczył, że innych dokumentów nie posiada. Kontrolujący nie zgłaszali natomiast zastrzeżeń co do wydatków realizowanych przez Fundację ze środków pochodzących z dotacji, albowiem wydatki te były prawidłowo udokumentowane i opisane.

Raport z przeprowadzonej kontroli przekazany został przez kontrolujących do fundatora – Grupy (...) S.A.

W dniu 14 września 2016 r. M. P. (1) otrzymał od swojego pracodawcy (...) S.A. oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia. Jako przyczynę rozwiązania umowy wskazano ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych.

Pismem z 21 marca 2017 r. Fundacja (...) w P. wezwała M. P. (1) do dobrowolnego zwrotu do dnia 31 marca 2017 r. środków pieniężnych Fundacji, które pozwany wydatkował z jej rachunku w większości przy użyciu karty bankowej (płatniczej). Do wezwania dołączono specyfikację wydatków z lat 2015 – 2016 w łącznej kwocie 75 288,37 zł, które zdaniem powódki nie zostały udokumentowane, że zostały poczynione na rzecz Fundacji lub w ramach realizacji jej przedsięwzięć.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, w piśmie z 13 kwietnia 2017 r. M. P. (1) odmówił zwrotu żądanej kwoty i wskazał, że wszystkie wydatki realizowane przez niego w ramach posiadanej karty bankowej (płatniczej) i inne dokonywane były zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Rachunkowości Fundacji (...). Zgodnie z zapisami pkt II.3. tej polityki płatności dokonywane przy użyciu służbowej karty płatniczej były dokumentowane fakturami lub innymi dowodami potwierdzającymi poniesione koszty. Polityka nie nakładała natomiast obowiązku wykazywania w inny sposób, że były to wydatki dokonane na rzecz Fundacji lub w ramach realizacji jej przedsięwzięć.

Mając na uwadze wskazane ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione w znacznej części. Wskazał, że powódka domagała się od pozwanego zapłaty kwoty 75 288,37 zł wraz z odsetkami, stanowiącej sumę kwot wydatkowanych przez pozwanego ze środków powodowej Fundacji w latach 2015-2016, które nie zostały właściwie

udokumentowane i przez to nie mogą zostać uznane za wydatki poczynione w ramach działalności Fundacji i w związku z realizacją jej celów statutowych, a w związku z tym roszczenie oparte było na przepisach o odpowiedzialności deliktowej. Wskazał podstawę prawną roszczenia w postaci przepisu art. 415 k.c.

Zauważył ten Sąd, że w sprawie bezsporne było, że pozwany jako członek zarządu powodowej Fundacji miał dostęp do środków zgromadzonych na rachunku bankowym Fundacji i mógł samodzielnie dokonywać wypłat środków pieniężnych z tego rachunku, przelewów oraz płatności przy użyciu karty płatniczej do tego rachunku. Poza sporem pozostawał również, że w okresie od 20 lutego 2015 r. do 7 czerwca 2016 r. pozwany dokonał wydatków ze środków Fundacji w łącznej kwocie 75 288,37 zł z czego suma 59 675,02 zł dotyczyła 2015 r., a suma 15 613,35 zł – 2016 r.

Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności uznał za bezzasadny podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia, uznając, że nie upłynął termin z art. 442¹ § 1 i 2 k.c.

Przechodząc do rozważań co do spełnienia przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanego Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach zarząd fundacji kieruje jej działalnością oraz reprezentuje fundację na zewnątrz. Prowadzenie spraw fundacji jest procesem polegającym na podejmowaniu uchwał, wydawaniu decyzji i opinii oraz organizowaniu działalności fundacji w ten sposób, aby było to zgodne z jej przedmiotem działalności, w celu realizacji jej zadań. Stosownie do § 7 ust. 2 pkt 2 statutu Fundacji (...) w P. do kompetencji zarządu należy m.in. sprawowanie zarządu majątkiem Fundacji. Jeśli członek zarządu fundacji w ramach prowadzenia jej spraw podejmuje pieniądze ze środków należących do fundacji, ma obowiązek się z nich rozliczyć i wykazać, że przeznaczył je na cele fundacji. Innymi słowy, jeżeli kwoty pobrane są wyższe od kosztów związanych z działalnością fundacji, członek zarządu zobowiązany jest do ich zwrotu, chyba że udowodni, iż zachodzą okoliczności uwalniające go od tej powinności. Zgodnie z § 6 statutu fundacja prowadzi gospodarkę finansową i księgi rachunkowe na zasadach określonych odrębnymi przepisami. Stosownie do art. 20 ust. 1-4 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym (ust.1). Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dalej "dowodami źródłowymi":

- 1) zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów;
- 2) zewnętrzne własne - przekazywane w oryginale kontrahentom;
- 3) wewnętrzne - dotyczące operacji wewnątrz jednostki (ust.2)

Podstawą zapisów mogą być również sporządzone przez jednostkę dowody księgowe:

- 1) zbiorcze - służące do dokonania łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych, które muszą być w dowodzie zbiorczym pojedynczo wymienione;
- 2) korygujące poprzednie zapisy;
- 3) zastępcze - wystawione do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego;
- 4) rozliczeniowe - ujmuje już dokonane zapisy według nowych kryteriów klasyfikacyjnych (ust.3).

W przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych, kierownik jednostki może zezwolić na udokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych, sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji. Nie może to jednak dotyczyć operacji gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług oraz skup metali nieżelaznych od ludności (ust.4). Art. 21 ust. 1 powołanej ustawy stanowi natomiast, że dowód księgowy powinien zawierać co najmniej:

- 1) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego;

- 2) określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej;
- 3) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych;
- 4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu;
- 5) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów;
- 6) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Tożsame z przewidzianymi w ustawie rozwiązania zawiera dokument – Polityka rachunkowości Fundacji (...), który został zaakceptowany przez pozwanego w czasie gdy był jeszcze prezesem zarządu Fundacji. Dodatkowo w polityce rachunkowości wskazano, że dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne oraz wolne od błędów rachunkowych. Niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ulegało wątpliwości, że pozwany jako członek zarządu Fundacji, mający kompetencje do prowadzenia spraw powodowej Fundacji i zarządzanie jej majątkiem, obowiązany był stosować reguły określone w cytowanych wyżej regulacjach ustawowych i wewnętrznych. Sąd ten wskazał, że wydatkując środki stanowiące własność Fundacji powinien on zadbać, aby można je było rozliczyć zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie zasad prowadzenia rachunkowości, a nadto środki te mógł przeznaczać wyłącznie na cele związane z realizacją celów statutowych Fundacji. Zdaniem Sądu Okręgowego wydatki dokonane przez pozwanego w okresie od 20 lutego 2015 r. do 7 czerwca 2016 r., wyszczególnione w zestawieniu na k.12-13, w przeważającej części nie spełniały tych warunków. Z zestawienia tego wynika, że we wskazanym okresie pozwany dokonał wydatków ze środków Fundacji w łącznej kwocie 75 288,37 zł z czego suma 59 675,02 zł dotyczyła 2015 r., a suma 15 613,35 zł – 2016 r. Dla udokumentowania 94 transakcji z 2015 r. pozwany przedstawił: 37 paragonów i 94 sporządzone przez niego oświadczenia (stanowiące tzw. dokument zastępczy), w których wymieniono przeznaczenie środków, opatrzone datą i podpisem. 18 transakcji z 2016 r. pozwany udokumentował 3 fakturami wystawionymi na kwoty: 3 229 zł, 1440 zł, 3821 zł, natomiast pozostałych wydatków nie udokumentował w żaden sposób. Sąd zaznaczył, że dostarczone przez pozwanego dokumenty rozliczeniowe w postaci paragonów nie spełniały wymogów dokumentu księgowego określonych w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, albowiem z treści paragonów nie wynika chociażby, jaki podmiot jest nabywcą towaru lub usługi którego dotyczył dany paragon. Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwany nie przedstawił zaś żadnych dowodów, które potwierdzałyby, że złożone przez niego paragony istotnie dotyczą zakupów (towarów i usług) dokonanych w związku z prowadzeniem spraw powodowej Fundacji i realizacją jej celów statutowych.

Dalej Sąd Okręgowy uznał, że wymogów stawianych dokumentom księgowym nie spełniają również oświadczenia pozwanego o poszczególnych transakcjach, w których opisano przeznaczenie środków, opatrzone datą i podpisem. Co prawda miał na uwadze, że w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości dopuszcza jako podstawę zapisów księgowych sporządzone przez jednostkę dowody księgowe zastępcze, lecz jedynie do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego. Ponadto zgodnie z art. 20 ust. 4 księgowe dowody zastępcze mogą stanowić dokument potwierdzający dokonanie operacji gospodarczej jedynie w przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych. Sąd wyjaśnił, że możliwość skorzystania z dowodów zastępczych ograniczona zatem jest do sytuacji szczególnych wymienionych w art. 20 ust. 3 pkt 3 i ust. 4), w których nie jest możliwe (czasowo lub trwale) uzyskanie dowodu źródłowego pochodzącego od podmiotu zewnętrznego. W świetle tych reguł Sąd Okręgowy uznał za nieuprawnione zastępowanie dowodów źródłowych zewnętrznymi dowodami zastępczymi w sytuacji gdy nie zaistniały przesłanki określone w art. 20 ust. 3 pkt 3 i ust. 4 ustawy o rachunkowości, a w każdym razie pozwany istnienia tych przesłanek nie wykazał. Sąd zaznaczył, że obowiązująca w Fundacji Polityka rachunkowości ani też żaden inny akt prawny nie zwalniał Fundacji z obowiązku prawidłowego prowadzenia zapisów księgowych a pozwany, jako osoba kierująca działalnością Fundacji i zarządzająca jej sprawami majątkowymi, zobowiązany był zapewnić realizację tego obowiązku. Za nieuprawnione Sąd ten uznał zasłanianie się przez pozwanego

brakiem regulacji w polityce rachunkowości, które nakładałyby na członka zarządu Fundacji obowiązek właściwego dokumentowania oraz opisywania poczynionych wydatków. Zaznaczył, że obowiązek wynika przede wszystkim z faktu dysponowania środkami Fundacji będącej szczególnym podmiotem, który pozyskuje środki finansowe od osób trzecich w celu realizacji statutowych celów. Podkreślił również, że oświadczenia pozwanego zawierały jedynie lakoniczne sformułowania co do przeznaczenia wydatków, nie zawierając jednocześnie szczegółowych informacji co do wykonanych operacji, ani beneficjentów tych środków, co uniemożliwia weryfikację, czy taki wydatek rzeczywiście został poczyniony na cel wskazany w oświadczeniu, który co do zasady mógłby być uznany za związany z realizacją celów statutowych powódki. Zdaniem Sądu Okręgowego pozwany nie wykazał, że wydatki te faktycznie były związane z realizacją celów statutowych Fundacji. Zaznaczył, że nie potrafił on nawet precyzyjnie wskazać komu konkretnie przekazywany był sprzęt sportowy czy odzież, kto korzystał z finansowanej przez Fundację rehabilitacji, usług transportowych rekreacyjnych, kto był beneficjentem zakupów takich chociażby jak aplikacja do śledzenia meczów, akcesoria do telefonu.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał na zeznania świadka P. P., który wielokrotnie zgłaszał pozwanemu (osobiście lub za pośrednictwem M. J.) zastrzeżenia w sprawie sposobu dokumentowania wydatków i zwracał się o uzupełnienie dokumentów księgowych. W tych okolicznościach Sąd ten za niewiarygodne uznał twierdzenia pozwanego, że takie uwagi do niego nie docierały a stosowana wcześniej w powodowej Fundacji praktyka dokumentowania wydatków była inna.

Wobec braku właściwego, wymaganego przepisami ustawy oraz postanowieniami Polityki rachunkowości, udokumentowania większości wydatków dokonanych przez pozwanego ze środków powodowej Fundacji w okresie od 20 lutego 2015 r. do 7 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw do przyjęcia, że wydatki te poczynione zostały w związku z działalnością Fundacji i realizacją jej celów statutowych. Dotyczy to wydatków na potwierdzenie których pozwany przedstawił jedynie paragony lub oświadczenia oraz tych które nie zostały udokumentowane w żaden sposób. Odmienne ocenił natomiast wydatki udokumentowane 3 fakturami na kwoty 3229 zł, 1440 zł i 3 821 zł. Sąd I instancji uznał, że skoro pozwany w odniesieniu do tych wydatków przedstawił do rozliczenia dokumenty źródłowe w postaci faktur wystawionych na Fundację jako nabywcę towarów z tych faktur, to brak jest podstaw, by czynić pozwanemu zarzut niewłaściwego rozliczenia się z tych wydatków. Dodatkowo wskazał ten Sąd, że wydatek z pozycji 8. dotyczył zapłaty za usługę gastronomiczną przy czym jak wynika z przedstawionego zestawienia, zapłata nastąpiła przy użyciu karty nie należącej do powodowej Fundacji, a zatem wydatek ten nie spowodował żadnego uszczerbku w majątku pozwanej.

Reasumując Sąd Okręgowy uznał, że swoim działaniem, polegającym na wydatkowaniu środków powódki bez właściwego ich udokumentowania pozwany wyrządził powódce szkodę majątkową w wysokości 66 798,37 zł. O odsetkach od tej zasądzonej kwoty orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

Relacjonując własną ocenę dowodów Sąd Okręgowy wskazał, że oparł się na powołanych przez strony dowodach z dokumentów, a nadto zeznaniach świadków P. P., W. J., T. P.. Uznał te zeznania za wzajemnie zbieżne i spójne z dowodami z dokumentów. Zeznania świadka R. K. Sąd I instancji ocenił jako wiarygodne częściowo. Nie dał im wiary w zakresie, w jakim świadek wskazywał że wszystkie wydatki dokonywane przez pozwanego były dokumentowane w sposób prawidłowy i dotyczyły działalności Fundacji, podkreślając, że nie miał on szczegółowej wiedzy o okolicznościach poczynienia konkretnych wydatków albo wiedzę swoją opierał na relacji pozwanego. Za niewiarygodne Sąd Okręgowy uznał też twierdzenia pozwanego o trudnościach w uzyskaniu faktur za zakupione towary i usługi podkreślając, że twierdzeniom w tym zakresie przeczą zasady doświadczenia życiowego. Sąd ten nie dał też wiary pozwanemu co do tego że wszystkie zakwestionowane wydatki zrealizowane były w ramach działalności Fundacji.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelacje od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Pozwany, zaskarżając orzeczenie w części, tj. co do punktu I i III wyroku, zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 88 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2018 r. Nr 2174) w zw. z pkt III. 3 Polityki Rachunkowości poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że powodowi nie przysługiwało prawo do dokumentowania wydatków na usługi gastronomiczne i noclegowe za pomocą dowodów zastępczych (w tym oświadczeń), podczas gdy były to wydatki nie podlegające odliczeniu;

2. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj.:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- dowolną a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności wykładnię treści dokumentu w postaci Polityki Rachunkowości Fundacji (...) z pominięciem zeznań świadków: R. K., W. J. oraz P. P. oraz praktyki przyjętej w Fundacji polegające przyjęciu, że pozwany nie był uprawniony do dokumentowania operacji gospodarczych przeprowadzonych przy użyciu służbowej karty płatniczej przy pomocy tzw. księgowych dowodów zastępczych oraz że dokonane przez pozwanego wydatki nie były związane z celem statutowym fundacji;

- dokonanie badania zasadności zrealizowanych przez pozwanego wydatków wyłącznie w oparciu o kryterium sposobu udokumentowania ww. wydatków (tzn. tego, czy zostały udokumentowane fakturą czy nie), z pominięciem analizy związku ww. wydatków z celem statutowym Fundacji, przy jednoczesnym przyjęciu, że środki stanowiące własność Fundacji pozwany „mógł przeznaczać wyłącznie na cele związane z realizacją celów statutowych Fundacji”

- przyjęcie, że z faktu braku udokumentowania wydatków za pomocą faktury VAT można wyprowadzić wniosek, że „nie ma podstaw do przyjęcia, że wydatki te poczynione zostały w związku z działalnością Fundacji i realizacją jej celów statutowych”;

3. nierozpoznanie istoty sprawy sprowadzające się do tego, że:

- Sąd I instancji nie wskazał, jakie spośród wydatków dokonanych przez pozwanego uznał za niezasadne z uwagi na brak związku z celem statutowym Fundacji i dlaczego, przyjmując jako jedyne kryterium dokonywanych wydatków okoliczność, czy zostały udokumentowane fakturą VAT czy nie, co zdaniem apelującego stanowiło nie tylko okoliczność sporną (w zasadzie niewyjaśnioną przez Sąd I instancji) ale również przesłankę istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;
- Sąd I instancji nie wskazał, jakie spośród dokonanych przez powoda wydatków dotyczyły usług gastronomicznych i noclegowych, a w konsekwencji jakie spośród dokonanych przez powoda wydatków nie podlegały odliczeniu, a w konsekwencji mogły być udokumentowane za pomocą dowodów zastępczych.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości, a nadto o zasądzenie od powódki kosztów postępowania.

Powódka zaskarżyła wyrok w zakresie oddalenia powództwa i zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania tj.

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny dowodu z zeznań świadka P. P., którego zeznania Sąd w całości uznał za wiarygodne, a w konsekwencji pominięcie w swoich ustaleniach, iż świadek ten zeznał, że „Jeśli byłaby faktura, to każdą fakturę trzeba jeszcze opisać zgodnie z zasadami dokumentacyjnymi w sensie przeznaczenia danego wydatku”, a w konsekwencji błędne uznanie, że samo uzyskanie przez pozwanego faktury wystawionej na powodową Fundację, było wystarczającym dowodem dokonania wydatku w cel realizacji celów statutowych Fundacji, podczas gdy konieczne było jeszcze dokładne opisanie wydatku, ażeby możliwe było powiązanie go z realizacją konkretnego celu,

b) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z dokumentu tj. pisma z dnia 7 sierpnia 2018 r. z Kancelarii (...) P. P. na okoliczność tego że wydatki realizowane przez pozwanego nie stanowiły kosztów uzyskania przychodu powoda i nie były ujmowane w kosztach fundacji,

c) art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że wydatek w wysokości 3.821 zł wyszczególniony pod poz. 8 listy wydatków załączonych do pozwu nie powodował szkody po stronie powoda, gdyż powód rzekomo nie wykazał, że ww. wydatek uszczuplił jego majątek, podczas gdy pozwany tej okoliczności nie zaprzeczył podnosząc na przykład że wydatek ten został dokonany z innego majątku, niż majątek Powoda (choćby ze środków pochodzących z majątku osobistego pozwanego), tym samym uznać należy w myśl przepisu art. 230 k.p.c., że pozwany przyznał, iż powyższy wydatek został dokonany ze środków Powoda i uszczuplił jego majątek.

2. naruszenie prawa materialnego tj. przepisy art. 415 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że pozwany dokonując trzech wydatków udokumentowanych fakturami na kwoty 3.229 zł, 1.440 zł, oraz 3.821 zł nie wyrządził powodowi szkody, podczas gdy pozwany nie wykazał, iż ww. wydatki były dokonywane na rzecz Fundacji bądź w ramach realizacji jej celów statutowych, a zatem uznać należy, iż doszło do bezprawnego rozporządzenia majątkiem powoda a tym samym powód może domagać się zwrotu tak wydanych środków.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego dalszej kwoty 8.490 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania stosownie do spisu złożonego na rozprawie w dniu 24 maja 2019 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadza się do oceny, czy pozwany należycie rozliczył się z wydatkowania środków powodowej Fundacji, a więc należycie dokumentował wydatki przy użyciu kasy kredytowej Fundacji, wreszcie czy można przyjąć, że wydatkowanie tych środków było zgodne z celami i zasadami Fundacji.

Wykonując prawnoprocesowy obowiązek własnej oceny zgromadzonego materiału procesowego Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, a poczynione ustalenia faktyczne (zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku) nie są wadliwe i znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd Odwoławczy ustalenia Sądu Okręgowego czyni częścią uzasadnienia własnego wyroku, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przytaczania.

Ponieważ obie stron w apelacjach podniosły zarzuty błędnej oceny dowodów i uchybień proceduralnych, a nadto o prawidłowości zastosowania norm prawa materialnego, także w kontekście zarzutów naruszenia tego prawa, należy rozstrzygać po przesądzeniu stanu faktycznego, w pierwszej kolejności należało ocenić, odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelacji stron, prawidłowość procedowania Sądu I instancji.

Za najdalej idący należy uznać sformułowany przez pozwanego zarzut nierozpoznania istoty sprawy. Zdaniem skarżącego polegało to na tym, że Sąd Okręgowy nie wskazał, jakie i dlaczego, uznał, spośród wydatków dokonanych przez pozwanego, za niezasadne z uwagi na brak związku z celem statutowym powodowej Fundacji, przyjmując jako jedyne kryterium dokonywanych wydatków okoliczność, czy zostały udokumentowane fakturą VAT. Zdaniem apelującego stanowiło to nie tylko okoliczność sporną (w zasadzie niewyjaśnioną przez Sąd I instancji) ale również przesłankę istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Nierozpoznanie istoty sprawy miało polegać również na tym, że Sąd I instancji nie wskazał, które spośród dokonanych przez powoda wydatków dotyczyły usług gastronomicznych i noclegowych, a w konsekwencji miały nie podlegać odliczeniu, toteż mogły być udokumentowane za pomocą dowodów zastępczych.

Odnosząc się do tego należy wskazać, że nierozpoznanie istoty sprawy jest zaniechanie zbadania merytorycznej podstawy dochodzonego roszczenia, zgłoszonych w sprawie roszczeń, materialnej (istotnej) podstawy żądania pozwu albo całkowite pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego.

Opisana wyżej sytuacja nie wystąpiła w rozpoznawanej sprawie. Sąd I instancji orzekł o żądaniu powódki badając materialną podstawę żądania i szczegółowo ustosunkowując się do twierdzeń i zarzutów podnoszonych przez obie strony.

Niezasadne również w ocenie Sądu odwoławczego okazały się wyrażone w obu apelacjach zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Apelujący nie wskazali żadnego uzasadnienia stanowisk negujących ocenę dowodów dokonaną przez Sąd I instancji, odwołującego się do zasad logiki (wskazania sytuacji ich niezastosowania), czy doświadczenia życiowego (wykazania, że nie zostało ono uwzględnione).

Niezależnie od tego sposób argumentacji stron w celu uzasadnienia zarzutu naruszenia powołanego przepisu wskazuje na traktowanie go w płaszczyźnie prawa materialnego - ściślej rzecz ujmując – fazy jego subsumcji do ustalonego stanu faktycznego. To, czy pozwany był uprawniony do dokumentowania operacji gospodarczych przeprowadzonych przy użyciu służbowej karty płatniczej przy pomocy tzw. księgowych dowodów zastępczych, jak również ocena które z wydatków były związane z celem statutowym fundacji, nie należy do sfery ustaleń faktycznych, będących konsekwencją oceny dowodów, lecz do sfery materialnoprawnej.

Za niezasadny należało też uznać zarzut naruszenia art. 230 k.p.c., sformułowany przez powódkę. Zbyt daleko idącym byłoby wnioskowane przez skarżącą przyjęcie, że brak wypowiedzi pozwanego w sprawie wydatku w wysokości 3.821 zł oznacza, że wywołał ten wydatek szkodę po stronie powódki. To sama powódka podała że wydatek ten został dokonany kartą płatniczą nie pochodzącą od powodowej Fundacji, a więc z innego majątku, niż majątek powódki.

Przechodząc do oceny materialnoprawnej należy w pierwszej kolejności stwierdzić, że Sąd Apelacyjny nie podziela dokonanej przez Sąd Okręgowy kwalifikacji prawnej dochodzonego roszczenia, jako roszczenia z tytułu czynu niedozwolonego. Jest to roszczenie z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 k.c.).

Jak stwierdził sam Sąd I instancji, pozwany był odpowiedzialny za gospodarowanie środkami powodowej Fundacji, co zawiera w sobie obowiązek rozliczenia się z wydatków dokonywanych przez członka zarządu indywidualnie. Zobowiązanie pozwanego, jako członka zarządu, należy kwalifikować jako wynikające z umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.). Członek zarządu, abstrahując od tego, czy i jaką umową zawiera z osobą prawną, obok i niezależnie od powołania go do zarządu, podejmując działanie po jego powołaniu, obowiązany jest prowadzić jej sprawy (art. 10 ustawy o fundacjach), zgodnie z regułami gospodarowania, w tym oszczędności. Obowiązek ten zawiera powinność staranności, jak w umowach, których podstawą jest art. 750 k.c. Przykładem unormowań, które wskazują na powyższe rozumowanie jest np. przepisy art. 202 § 5 oraz 293 k.s.h., które z jednej strony odsyłają do przepisów o zleceniu w sytuacji złożenia rezygnacji przez członka zarządu, a z drugiej strony wymagają staranności od członka zarządu. Powyższe oznacza, że zastosowanie znajduje art. 740 k.c., stosowany odpowiednio, jako oblikujący do rozliczenia wydatkowanych kwot należących do powodowej Fundacji, stosownie do dyrektywy z art. 750 k.c.

Także w statucie powodowej Fundacji do kompetencji zarządu należy sprawowanie zarządu majątkiem Fundacji (§ 7 ust. 2 pkt 2), a to oznacza, że zarząd nie może traktować środków Fundacji, jak własnych, bez konieczności rozliczenia się z kimkolwiek z ich wydatkowania. Zgodnie z § ust. 6 statutu fundacja prowadzi gospodarkę finansową i księgi rachunkowe na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że pozwany miał obowiązek dokumentować dokonywane samodzielnie, przy użyciu karty płatniczej powodowej Fundacji, wydatki, w celu wykazania ich ponoszenia zgodnie z celami Fundacji określonymi w statucie, a więc po to, by te cele realizować. Wskazał ten Sąd trafnie na przepisy ustawy o rachunkowości oraz na zasady przyjęte i wskazane w akcie wewnętrznym powodowej Fundacji – Polityka rachunkowości.

Odnosząc się do twierdzenia pozwanego, że dokumentowanie przez niego wydatkowania środków powodowej Fundacji było prawidłowe, a w szczególności wystarczające było poprzestanie na oświadczeniach pozwanego oraz paragonach, należy zauważyć, że poprzestanie na paragonie lub oświadczeniu nie było dopuszczalne przy wydatkach wskazanych przez powodową Fundację. Powoływanie się przez pozwanego na możliwość poprzestania na dowodach zastępczych, jak wskazane wyżej, nie zasługuje na ochronę, bowiem nawet z powołanego wyżej dokumentu wewnętrznego powodowej Fundacji, który został opracowany przez samego pozwanego, wynika, że dowody zastępcze mogły być wystawione tylko do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego. Co prawda w przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych dopuszczalne było dokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych, sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji, jednakże przy wydatkach dokonanych przez pozwanego, wymienionych w pozwie, nie miała miejsce niemożliwość uzyskania dokumentów źródłowych. Przeciwnie twierdzenie pozwanego jest całkowicie sprzeczne z realiami obrotu i z doświadczeniem życiowym.

Tym samym całkowicie nieuzasadnione jest powoływanie się przez pozwanego na zwolnienie z przedstawienia dokumentu źródłowego, gdy zakup nie jest obciążony podatkiem od towarów i usług. Aktualny pozostaje warunek braku możliwości uzyskania obcego dokumentu źródłowego, zawierającego wszystkie elementy wymagane w ustawie o rachunkowości (prawidłowo wskazane przez Sąd Okręgowy), który przy wydatkach pozwanego nie miał miejsca.

Jak widać, trafne było przyjęcie, że paragony przedstawione przez pozwanego nie spełniały wymogów dokumentu księgowego, bowiem nie wynika z nich, jaki podmiot jest nabywcą towaru lub usługi którego dotyczył paragon, nie zawiera również podpisu wystawcy. Tym bardziej nie stanowi wymaganego udokumentowania rozliczenia środków fundacji samo oświadczenie pozwanego (ten sposób został przez pozwanego wykorzystany przy większości dokonanych przez niego wydatków przy użyciu karty płatniczej powódki), dotknięte przy tym gołosłownością i ogólnikowością.

Reasumując, kwestionowanie przez pozwanego zasądzenia orzeczonego przez Sąd Okręgowy nie zasługuje na uwzględnienie, co musiało skutkować oddaleniem jego apelacji na podstawie art. 385 k.p.c.

Częściowo zasadna okazała się natomiast apelacja powódki, a to w zakresie wydatków, dokumentowanych przez pozwanego fakturami, o ile zostały poniesione przy użyciu karty płatniczej powódki. Również i te wydatki, z uwagi na ich przedmiot i brak rozdysponowania zakupionych rzeczy, należało uznać za nierozliczone, a więc – podobnie jak wydatki, na które pozwany przedstawił oświadczenia, bądź paragony – stanowiące uszczuplenie mienia powodowej Fundacji, a więc szkodę, za którą odpowiada pozwany.

Faktury na kwoty 3229 zł oraz 1440 zł dotyczyły zakupu galanterii skórzanej. Pozwany jednak w żaden sposób nie wykazał, że zakup ten jakkolwiek związany był z celami Fundacji, ani tego, że rzeczy te zostały w jakikolwiek sposób rozdysponowane osobom, które wspomagać miała Fundacja. Co do trzeciej faktury (dotyczącej płatności kartą nie pochodzącą od powódki) Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że wydatkowana kwota nie obciąża majątku powodowej Fundacji. Wobec powyższego należało częściowo uwzględnić apelację powódki, zmieniając zaskarżony wyrok w punkcie II., na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., poprzez zasądzenie dodatkowo kwot: 3229 i 1440 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (przyjmując, że Sąd Okręgowy prawidłowo odczytał żądanie odsetkowe, jako znajdujące podstawę w art. 481 § 2 k.c. in principio) od dnia 14 kwietnia 2017 roku, oddalając apelację w powódki w pozostałej części, na podstawie art. 385 k.p.c.

Konsekwencją zmiany orzeczenia Sądu Okręgowego jest zmiana rozstrzygnięcia także w zakresie kosztów procesu. Powódka wygrała proces w wyższym stopniu, niż orzekł to Sąd Okręgowy. Zmiana ta znajduje podstawę w treści art. 100 k.p.c. przy czym tej normy tego przepisu, która pozwala na włożenie na jedną ze stron obowiązku zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli przeciwnik uległ co do nieznacznej części swego żądania. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie z art. 100 k.p.c., tym razem zgodnie z zasadą ich stosunkowego rozdzielenia. Powódka wygrała postępowanie wywołane własną apelacją w 55 % i w takim też zakresie była uprawniona do domagania się od strony przeciwnej poniesionych przez siebie kosztów procesu. Na wysokość kosztów postępowania złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powódki w stawce minimalnej, stosownie do treści § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w stawce minimalnej stosownie do treści § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, a także opłata od apelacji w kwocie 425 zł. Po stosunkowym rozliczeniu pozwany winien zatem zwrócić powódce kwotę 368,75 zł. W przypadku apelacji pozwanego powódka wygrała proces w całości postępowanie apelacyjne wywołane apelacją strony pozwanej. Na jej koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej, stosownie do treści § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Artur Kowalewski Leon Miroszewski Agnieszka Sołtyka